

การประเมินความเสี่ยงเพื่อจัดทำแผนการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

หน่วยงานตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลม่วงนา อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อกำหนด

๑. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (ฉบับ ๓) พ.ศ.๒๕๖๔

ในส่วนของมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ รหัส ๒๐๑๐ กำหนดไว้ว่า “หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องวางแผนการตรวจสอบผลการประเมินความเสี่ยง เพื่อ จัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของกิจกรรมที่จะทำการตรวจสอบให้สอดคล้องกับเป้าหมายหน่วยงานของรัฐ”

๒. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายใน ข้อ ๒.๓ กำหนดไว้ว่า “วางแผนการ กำหนดแนวทางการออกแบบตรวจสอบประจำปี ด้านการเงิน บัญชี พัสดุ งบประมาณ เพื่อให้ทราบว่าการ ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบ ป้องกันการทุจริต”

๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/ว๗๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง การจัดทำ แบบประเมินด้านการตรวจสอบภายใน และแบบสำรวจด้านการควบคุมภายในและการ บริหารจัดการความ เสี่ยงสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑๒ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการ วางแผนการ ตรวจสอบ โดยใช้ความเสี่ยงเป็นพื้นฐานในการจัดลำดับความสำคัญของงานตรวจสอบภายใน และ สอดคล้อง กับเป้าหมายขององค์กร

กรอบการทำงานของผู้ตรวจสอบภายใน

๑. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ (ฉบับ ๓) พ.ศ.๒๕๖๔

ในส่วนของหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑๖(๒) กำหนดไว้ว่า “หน่วยงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ ตามข้อ (๒) – (๗) ให้รับผิดชอบตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐนั้น” (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยงาน ของรัฐตามข้อ (๖))

ข้อ ๑๘ ขอบเขตงานของการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้ง การประเมินความเสี่ยงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึง

(๑) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ เสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

(๒) สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของหน่วยงานของรัฐ

(๓) สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง

(๔) ตรวจสอบระบบการดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้น

(๕) วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

๒. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายใน กำหนดลักษณะงานในด้านการปฏิบัติการ ไว้ดังนี้ (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในประจำปี)

ข้อ ๑.๑ ศึกษา วิเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ตัวเลข หลักฐานการทำสัญญา และเอกสารต่างๆทางการเงิน การบัญชี พัสดุทรัพย์สินเพื่อให้การตรวจสอบดำเนินไปอย่างถูกต้องและได้ผลตรงกับหลักฐานที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ ๑.๒ ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุ ทรัพย์สิน และการบริหารด้านอื่นๆของส่วนราชการ รวมทั้งการสอบหาข้อเท็จจริงในการฉ้อโกงที่มีการทุจริต เพื่อดูแลให้การใช้งบประมาณและทรัพยากรเป็นไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพสูงและตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ข้อ ๑.๘ ควบคุมการตรวจสอบการใช้และเก็บรักษายานพาหนะในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการประหยัดและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ข้อ

๑.๙ ควบคุมดูแลการตรวจสอบรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายและการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งเงินยืมและการจ่ายเงินทดรองราชการ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้

๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง (ว๗๓ ลว. ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕)

แบบประเมินด้านการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๒๐ และ ๒๑ กำหนดไว้ว่า

ข้อ ๒๐ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการตรวจสอบระบบการร้องเรียนหน่วยงาน (Whistleblowing System)

ข้อ ๒๑ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการให้ความเห็นต่อความเพียงพอด้านความปลอดภัยของระบบสารสนเทศขององค์กร

สรุปกิจกรรมที่จะนำมาประเมินความเสี่ยง

จากกรอบการทำงานของผู้ตรวจสอบภายในข้างต้นจึงสรุปหัวข้อที่จะนำมาประเมินความเสี่ยงได้ดังนี้

- การบริหารงบประมาณ
- การเงิน การบัญชี
- การทำสัญญา การพัสดุ ทรัพย์สิน
- การบริหารงานเฉพาะเรื่อง

กำหนดปัจจัยเสี่ยง

๑. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation) หมายถึง ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานแล้วไม่บรรลุ วัตถุประสงค์หรือปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่คุ้มค่า

๒. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Finance) หมายถึง ความเสี่ยงของข้อมูลที่เป็นตัวเงินหรือตัวเลข ทั้งจากงบ การเงินและจากการปฏิบัติงานในกระบวนการที่จะตรวจสอบนั้นไม่ถูกต้อง ไม่เพียงพอ ไม่ครบถ้วน ไม่น่าเชื่อถือ และไม่ทันเวลา

๓. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ (Compliance)

ค่าความเสี่ยง

๐ = ไม่มีความเสี่ยง ๑ = ความเสี่ยงต่ำ ๒ = ความเสี่ยงปานกลาง ๓ = ความเสี่ยงสูง

คะแนนรวม ๐-๓ = ความเสี่ยงต่ำ ๔-๖ = ความเสี่ยงปานกลาง ๗-๙ = ความเสี่ยงสูง

การประเมินความเสี่ยง

กิจกรรม	ค่าความเสี่ยง			
	ด้านการดำเนินงาน	ด้านการเงิน	ด้านกฎหมาย	รวม
๑. การบริหารงบประมาณ	๑	๑	๒	๔
๑.๑ การจัดทำงบประมาณ	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก กรมส่งเสริมฯ มีหนังสือชักชวนการจัดทำงบประมาณแจ้งให้ อปท. ปฏิบัติทุกปี อีกทั้ง ยังมีการตรวจสอบโดย สนง. ท้องถิ่น อำเภอ ก่อนเสนอต่อนายอำเภอให้ความเห็นชอบ			
	๑	๑	๑	๓
๑.๒ การควบคุมงบประมาณ	มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจาก ปัจจุบัน อปท. มีการควบคุมงบประมาณด้วยระบบบัญชี คอมพิวเตอร์ (e - LAAs)			
๒.การเงิน การบัญชี				
๒.๑ การรับเงินจาก รายได้จัดเก็บเอง	๑	๒	๓	๖
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด มีกฎหมายที่ เกี่ยวข้องหลายเรื่อง แต่จำนวนเงินยังไม่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ที่ได้รับการจัดสรร จากส่วนกลาง			

กิจกรรม	ค่าความเสี่ยง			
	ด้านการดำเนินงาน	ด้านการเงิน	ด้านกฎหมาย	รวม
๒.๒ การเก็บรักษา เงิน	๑	๑	๑	๓
	มีความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่จะไม่มีเงินเก็บรักษา เนื่องจาก นำฝากธนาคาร ใน วันนั้นๆ หรือมีเงินที่ต้องเก็บรักษาไม่มาก มีตู้เซฟ			
๒.๓ การนำเงินฝาก ธนาคาร	๒	๒	๑	๕
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดมีเพียงพนักงาน ๑ คน และคนขับรถนำเงินไปฝากธนาคาร แต่เงินที่นำฝากแต่ละวันไม่มากคือ หลัก ร้อย - หลัก พัน นานๆจะมีหลักหมื่น			
๒.๔ การเบิกเงิน การ ตรวจเงินและ การ จ่ายเงิน	๒	๒	๑	๕
	มีความเสี่ยงสูง เนื่องจาก เกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมาก มีข้อกำหนด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องมาก			
๒.๕ การบันทึกบัญชี รับเงิน จ่ายเงินใน สมุดบัญชีขั้นต้น	๑	๒	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก มีรายการที่ต้องบันทึกจำนวนมากมาตรฐานการ บัญชีภาครัฐเป็นเรื่องใหม่ แต่ลดความเสี่ยงด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)			
๒.๖ การจัดทำ รายงานการเงิน	๑	๒	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก มีรายการที่ต้องบันทึกจำนวนมาก มาตรฐานการ บัญชีภาครัฐเป็นเรื่องใหม่ แต่ลดความเสี่ยงด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)			
๓. การทำสัญญา การพัสดุ ทรัพย์สิน				
๓.๑ การทำสัญญา จ้างก่อสร้าง	๑	๒	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก เนื้อหาสัญญาค่อนข้างมาก จำนวนเงินสูง แต่ถูกลดความเสี่ยงด้วยรูปแบบสัญญามาตรฐาน			
๓.๒ การทำสัญญา จ้างบุคคล (จ้าง เหมมา บริการ)	๑	๑	๑	๓
	มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจาก สัญญามีเนื้อหาน้อย จำนวนเงินต่ำ			
๓.๓ การทำสัญญา ซื้อ - จ้าง อื่นๆ	๑	๑	๒	๔
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก ส่วนมากเป็นใบสั่งซื้อสั่งจ้าง เนื้อหาอาจไม่ ครบถ้วน จำนวนเงินน้อย - มาก			
๓.๔ การทำสัญญา ยืมเงิน	๒	๑	๑	๔
	มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจาก มีรูปแบบสัญญาชัดเจน จำนวนเงินต่ำและผู้ยืมเป็น บุคลากรในหน่วยงาน สามารถหักเงินเดือนได้			
๓.๕ การใช้ทรัพย์สิน	๐	๑	๑	๒
	มีความเสี่ยงปานกลาง คือ อาจมีการนำทรัพย์สินไปใช้ส่วนตัว			
๓.๖ การเก็บรักษา ทรัพย์สิน	๒	๐	๒	๔
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก มีสถานที่จัดเก็บทรัพย์สิน แต่ยังมีส่วนที่การ จัดเก็บ ไม่เรียบร้อย ทรัพย์สินอาจมีการสูญหาย			
๔. การดำเนินงานด้านอื่นๆ (การจัดซื้อจัดจ้าง)				
๔.๑ การกำหนด ราคากลาง	๒	๒	๒	๖
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก ราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้างมีที่มาจากหลาย แหล่ง การหาราคากลางบางอย่างง่าย บางอย่างค่อนข้างซับซ้อน หรือหาราคา กลาง ค่อนข้างยาก เช่น ราคากลางงานก่อสร้าง ราคากลางจ้างทำของ			

กิจกรรม	ค่าความเสี่ยง			
	ด้านการดำเนินงาน	ด้านการเงิน	ด้านกฎหมาย	รวม
๔.๒ การควบคุมงาน ก่อสร้าง	๒	๐	๒	๔
	มีความเสี่ยงปานกลาง โดยความเสี่ยงส่วนใหญ่เกิดจากผู้รับจ้าง			
๔.๓ การตรวจรับพัสดุและ การบริหารสัญญา	๓	๐	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก พักติบางอย่างอาจมีความซับซ้อน อาจส่งผลกระทบต่อกรตรวจรับพัสดุไม่ถูกต้อง			
๔.๔ หลักประกันสัญญา	๒	๑	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลาง เพราะต่อให้มีการเรียกเก็บเงินประกันสัญญา ก็ยังมี ความเสี่ยงที่จะเกิดการทิ้งงาน เพราะหลักประกันมีเพียงร้อยละ ๕ ของ มูลค่าที่ซื้อหรือจ้าง			
๕. การดำเนินงานด้านอื่นๆ (เฉพาะเรื่อง)				
๕.๑ การเบิกจ่ายเงิน(โครงการ ประเภท รายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะอื่นๆ)	๑	๒	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก โครงการต้องเกี่ยวเนื่องจากบุคคลอื่น รวมทั้ง มีข้อกำหนดระเบียบ กฎหมาย เกี่ยวข้องจำนวนมาก			
๕.๒ การจ่ายค่าตอบแทน (ค่าตอบแทน จัดซื้อจัดจ้าง, ค่าเช่าบ้าน, ค่าเล่าเรียน บุตร)	๐	๒	๒	๔
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก เป็นลักษณะการเบิกที่มีอัตรากำหนดไว้ชัดเจน			
๕.๓ ลูกหนี้ภาษีค้างชำระ	๒	๒	๒	๖
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก และ กฎหมายค่อนข้างซับซ้อน			
๕.๔ ลูกหนี้เงินยืมค้างชำระ	๑	๑	๑	๓
	มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจาก เป็นการยืมจากบุคลากรภายในที่ผ่านมายังไม่พบกรณีลูกหนี้ผิดนัด			
๕.๕ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูก สร้าง	๒	๒	๓	๗
	มีความเสี่ยงสูง เนื่องจาก ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในด้านนี้โดยตรงพึงเข้ามา รับหน้าที่ใหม่ รวมถึงกฎหมาย ระเบียบฯ มีจำนวนมาก			
๕.๖ ภาษีป้าย	๒	๒	๓	๗
	มีความเสี่ยงสูง เนื่องจาก ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในด้านนี้โดยตรงพึงเข้ามา รับหน้าที่ใหม่ รวมถึงกฎหมาย ระเบียบฯ มีจำนวนมาก			

- ขวัญตา นันผ่อง -
(นายขวัญตา นันผ่อง)
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายใน